

Datum	01-09-2026	
Onderwerp	Vragen t.b.v. de RTG-vergadering van 7 september 2026	
	Fractie Algemeen belang Heeze-Leende	

Agendapunt 6: Erfgoedkaart Heeze-Leende (Rv. 26.41):

Vragen:

1. Het college schrijft dat de erfgoedkaart geen directe juridische gevolgen heeft, maar ook dat de kaart gebruikt gaat worden om ruimtelijke initiatieven te toetsen en strijdigheden tegen te gaan. Kunt u concreet aangeven wat een inwoner, grondeigenaar of ontwikkelaar straks niet meer kan of moeilijker kan dan vandaag?

De vaststelling van de erfgoedkaart leidt niet tot vergunningplichten of beschermde statussen. Een inwoner, grondeigenaar of ontwikkelaar verliest door opname van een object op de erfgoedkaart geen bestaande rechten.

Wel kan de gemeente bij ruimtelijke ontwikkelingen de aanwezige erfgoedwaarden mee wegen. Dat betekent dat bij plannen die niet passen binnen de regels van het huidige omgevingsplan in gebieden met cultuurhistorische, archeologische, groen of cultuurlandschappelijke waarden zal moeten worden aangetoond hoe met deze waarden rekening wordt gehouden. Dit volgt uit de Omgevingswet en uit de Verordening Fysieke Leefomgeving Heeze-Leende (VFL HL). Hierdoor zal bij meer ontwikkelingen een afweging of aanvullende onderbouwing gevraagd gaan worden hoe om te gaan met erfgoedwaarden dan nu het geval is.

2. Is dit puur een inventarisatie of een opstap naar bescherming?

De erfgoedkaart is primair een inventarisatie- en waarderingsinstrument. De kaart brengt in beeld welk erfgoed aanwezig is en welke waarden daarbij horen.

Tegelijkertijd vormt de kaart een basis voor toekomstig beleid, dat weer vertaald wordt naar beleidsregels in een thematisch of gebiedsgericht omgevingsprogramma dat uiteindelijk in het omgevingsplan gaat landen. In deze regels zal bescherming van cultureel erfgoed een rol spelen, naast andere vakgebieden in de fysieke leefomgeving.

3. Is er een zienswijze-procedure geweest?

Voor de erfgoedkaart als beleidsmatige inventarisatie bestaat geen wettelijke verplichting tot een formele zienswijzeprocedure. Wel is er uitgebreide participatie geweest. Ook kunnen er in de beheer fase wijzigingen t.a.v. individuele objecten altijd worden doorgevoerd.

4. Kan opname op de erfgoedkaart leiden tot extra kosten?

De opname van een object op de erfgoedkaart op zichzelf leidt niet tot extra kosten voor eigenaren.

Wel kan het voorkomen dat bij ruimtelijke ontwikkelingen of activiteiten die niet passen binnen het huidige Omgevingsplan aanvullende onderzoeken nodig zijn wanneer sprake is van archeologische, bouwhistorische of cultuurhistorische waarden. Dit is echter niet

nieuw en vloeit voort uit bestaande wettelijke verplichtingen onder de Omgevingswet, de Erfgoedwet, die weer nader uiteengezet zijn in de VFL HL.

5. Kunnen er schendingen voorkomen met het eigendomsrecht van het EVRM die tot schadevergoedingen kunnen leiden?

Het vaststellen van de erfgoedkaart zelf leidt niet tot strijd met artikel 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM, omdat de kaart op zichzelf geen rechten beperkt en geen directe verplichtingen aan eigenaren oplegt.

6. Hoe gaat het college om met situaties waarin erfgoedbescherming botst met woningbouw, verduurzaming of andere maatschappelijke opgaven?

De Omgevingswet schrijft voor dat alle belangen in samenhang worden afgewogen. Erfgoed vormt daarbij één van de belangen die onderdeel uitmaken van de fysieke leefomgeving.

Dat betekent dat erfgoed niet automatisch voorrang krijgt boven woningbouw, energietransitie of verduurzaming, of vice versa. Per initiatief wordt bekeken hoe erfgoedwaarden behouden, versterkt of ingepast, of nog belangrijker als inspiratiebron kan fungeren, binnen maatschappelijke en private ontwikkelingen. De erfgoedkaart helpt juist om deze afweging vroegtijdig en zorgvuldig te maken.

7. Welke meerwaarde ziet het college in het opnemen van waardevolle bomen en groenstructuren op particuliere terreinen?

Door ook waardevol particulier groen in beeld te brengen ontstaat een vollediger overzicht van het cultureel erfgoed in de fysieke leefomgeving. Dat sluit aan bij de integrale benadering van erfgoed onder de Omgevingswet.

Historische bomen, hagen en laanstructuren vormen een belangrijk onderdeel van de ontstaansgeschiedenis, de identiteit van de kernen en het buitengebied. Het streven naar behoud en het herstellen hiervan, ook als ze op particuliere eigendom liggen, helpt hier aan mee. Daarnaast vergroot het de leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit en draagt het bij aan het aantrekkelijk blijven van de gemeente Heeze-Leende voor recreanten en toeristen.

8. Hoe wordt straks omgegaan met een vergunningaanvraag voor een boom die op de erfgoedkaart staat?

De opname van een boom op de erfgoedkaart betekent niet automatisch dat de boom niet gekapt mag worden.

Bij een vergunningaanvraag wordt de erfgoedwaarde van de boom of groenstructuur meegewogen naast andere belangen zoals veiligheid, gezondheid, beheerbaarheid, ruimtelijke ontwikkeling en eventuele overlast. De bestaande regelgeving blijft daarbij leidend.

9. Hoeveel nieuwe bomen, groenstructuren of objecten zijn toegevoegd ten opzichte van de oude bomenlijst en erfgoedkaart?

Een mutatieoverzicht kan worden ingezien als de catalogussen van beide kaarten (uit 2011 en 2026) naast elkaar worden bekeken. Deze zijn inzichtelijk via de toelichting op de interactieve erfgoedkaart van de Heeze-Leende de stukken uit 2011 en die van 2026 inzichtelijk zijn. [Heeze-Leende | Interactieve erfgoedkaart van diverse gemeenten in Zuidoost-Brabant](#). Op de oude bomenlijst stonden ongeveer een kleine 900 bomen vermeld. Op de erfgoedkaart zijn vooral extra laanstructuren opgenomen en historische groen structuren. Ter plekke van Leende komen er 33 bomen bij, in Sterksel 9 en in Heeze 11.

10. Kan het college toezeggen dat eventuele nieuwe beschermingsregimes of substantiële beleidswijzigingen eerst aan de raad worden voorgelegd?

Ja, het vaststellen van beleidskaders en nieuwe beschermingsregimes behoren tot de bevoegdheden van de raad. Wanneer sprake is van nieuwe beschermingsregimes of wezenlijke beleidswijzigingen zal de raad daarover afzonderlijk besluiten.

11. Hoe wordt het succes van de erfgoedkaart gemeten?

Het succes van de erfgoedkaart kan onder andere worden gemeten aan:

- de actualiteit van de erfgoedgegevens;
- de bruikbaarheid bij ruimtelijke afwegingen;
- de mate waarin erfgoed vroegtijdig wordt betrokken bij ruimtelijke ontwikkelingen;
- het voorkomen van ongewenst verlies van cultuurhistorische waarden;
- de bijdrage aan de kwaliteit en identiteit van de leefomgeving.

12. Komt er een evaluatie?

Ja, dat is wel de bedoeling.

Omdat de erfgoedkaart een oud beleidsdocument vervangt dat dateert uit 2012, is het nuttig om na enkele jaren te evalueren hoe de kaart functioneert bij ruimtelijke ontwikkeling, het opstellen van programma's en beleidsregels. De resultaten van de evaluatie kunnen als input gebruikt worden voor toekomstige actualisaties.

13. Kan er een overzicht op papier aan toegevoegd worden waar alle objecten op vermeld staan die onder erfgoed vallen als de raad dit beluit neemt?

Deze is [via de toelichting op de interactieve erfgoedkaart van de Heeze-Leende en dan bij de catalogus van 2026. Heeze-Leende | Interactieve erfgoedkaart van diverse gemeenten in Zuidoost-Brabant](#)

14. Er staan bomen in woonstraten die te groot zijn of worden voor de locatie waar ze staan, waardoor veel overlast ontstaat voor de bewoners van zo'n straat. Staan er bomen op de erfgoedlijst die onder deze categorie vallen? Zo ja, welke?

De erfgoedkaart beoordeelt bomen op cultuurhistorische, landschappelijke en erfgoedwaarden en niet op aspecten als overlast, wortelopdruk of toekomstige groeiomstandigheden.

Op basis van de voorliggende stukken kan daarom niet worden aangegeven welke bomen eventueel als overlastgevend worden ervaren. Dat vraagt een afzonderlijke beoordeling vanuit het beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

15. Er staan bomen langs wegen of fiets- en voetpaden die extra onderhoud met zich mee brengen aan die wegen, fiets- en voetpaden. Staan er bomen op de erfgoedlijst die onder deze categorie vallen? Zo ja, welke?

Zie antwoord op vraag 14.

16. Waarom houdt de gemeente alle beleid ten aanzien van groen niet in 1 document bij elkaar omwille van de terugvindbaarheid?

Groenbeleid en de erfgoedkaart als beleidsdocument hebben een verschillende doelstelling.

Het groenbeleid richt zich primair op beheer, ecologie, klimaatadaptatie, biodiversiteit en inrichting van de openbare ruimte. De erfgoedkaart richt zich op het cultuurhistorische belang van groenstructuren, hagen en bomen als onderdeel van het culturele erfgoed. Tegelijkertijd is de keuze gemaakt om de voormalige gemeentelijke bomenlijst te integreren in de erfgoedkaart. Daarmee zijn juist stappen gezet om cultuurhistorisch waardevol groen beter samenhangend in beeld te brengen als onderdeel van het cultureel erfgoed.